

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. +370 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025-04- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 2 IR 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-4206“ PROJEKTO PAKARTOTINO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2024 m. gruodžio 19 d. rezoliucija Nr. S-3849 parengė ir teikia pakartotinai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4206“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – pateikti Vyriausybės išvadą dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-4206 (toliau – Įstatymo projektas). Įstatymo projektu siūloma įvesti sistemiską būtiniausių prekių ir paslaugų kainų stebėseną bei analizę, kurios padėtų sumažinti kainų spekuliacijas ir apsaugoti vartotojus nuo nesąžiningų kainodaros praktikų. Įstatymo projektas numato, kad Vyriausybės strateginės analizės centras (toliau – STRATA), remdamasis Vartotojų teisių tarybos sudarytu planu, reguliariai analizuotų būtiniausių maisto produktų, prekių ir paslaugų kainų tendencijas, taip pat, remdamasis Valstybės duomenų agentūros (toliau – VDA), VĮ Žemės ūkio duomenų centro ir kitų institucijų informacija, teiktų analizės rezultatus Vyriausybei ir Seimui kartu su pasiūlymais dėl vartotojų teisių apsaugą reglamentuojančių teisės aktų priėmimo ir keitimo. Įstatymo projekte taip pat numatyta, kad STRATA Vyriausybės nustatyta tvarka gali rinkti duomenis iš privačių subjektų apie šiam tikslui reikalingų produktų ir paslaugų kainos dedamąsias dalis.

Nutarimo projektu siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projekto siekiui stiprinti vartotojų apsaugą ir sukurti stebėsenos įrankį, kuris padėtų tiksliau vertinti būtiniausių prekių ir paslaugų kainų tendencijas, kas padėtų identifikuoti galimas grėsmes ir rizikas, kad užtikrinti kainų stabilumą ir pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tobulinti Įstatymo projektą pagal pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Nutarimo projektu siūlomos alternatyvios (kitokios nei numatyta Įstatymo projektu) būtiniausių prekių ir paslaugų kainų tendencijų stebėsenos sistemos įgyvendinimui ekonomikos ir inovacijų ministras, suderinęs su VDA, patvirtintų stebimų būtiniausių prekių ir paslaugų sąrašą, kuriame būtų nustatytos stebimos prekių ir paslaugų kategorijos, kurios bus apibūdinamos pagal oficialios statistikos portale teikiamą informaciją, kur ir šiuo metu, pavyzdžiui, pagal suderinto vartotojų kainų indekso (SVKI) svorius galima išvesti pagrindines 12 kategorijų vartotojų prekių ir paslaugų, kurios dar atskirai skirstomos į atskiras dalis, o pastarosios dar smulkinamos iki 5 ženklų pagal vartojimo kategorijas: Maistas ir nealkoholiniai gėrimai; Alkoholiniai gėrimai ir tabakas; Apranga ir avalynė; Būstas, vanduo, elektra, dujos ir kitas kuras; Būsto apstatymo, namų ūkio įranga ir kasdieninė namų priežiūra; Sveikata; Transportas; Ryšiai; Poilsis ir kultūra; Švietimas; Restoranai ir viešbučiai; Įvairios prekės ir paslaugos.

Taip pat numatyta, kad ekonomikos ir inovacijų ministras, suderinęs su VDA, patvirtintų ir būtiniausių prekių ir paslaugų stebėsenos tvarkos aprašą, kuriame būtų nustatyta tvarka, kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija ar įstaiga atliktų būtiniausių prekių ir paslaugų kainų

pokyčių analizę pagal VDA rengiamą ir Oficialiosios statistikos portale skelbiamą statistinę informaciją ir teiktų išvadas Vyriausybei dėl kainų stabilumo užtikrinimo.

Nutarimo projektas įgyvendina Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 56 punktą, kuriame nustatytas siekis skatinti profesionalią kainų stebėseną.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Nutarimo projekte nėra naujų terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

Nutarimui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Priėmus Nutarimo projektą, kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) Projektų registravimo posistemyje.

Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti suinteresuotosioms institucijoms: Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai, Valstybės duomenų agentūrai, Vyriausybės strateginės analizės centrui, Lietuvos prekybos įmonių asociacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai.

Pastabas ir pasiūlymus Nutarimo projektui pateikė Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Valstybės duomenų agentūra ir Vyriausybės strateginės analizės centras. Konkurencijos taryba, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Ryšių reguliavimo tarnyba pastabų Nutarimo projektui neturėjo. Kitos institucijos pastabų Nutarimo projektui nepateikė.

Teisingumo ministerijos ir Valstybės duomenų agentūros pastabos ir argumentai įtraukti į Nutarimo projektą, į Teisingumo ministerijos pastabas, pateiktas darbo tvarka, taip pat atsižvelgta. Įvertintos ir Lietuvos prekybos įmonių asociacijos pavėluotai pateiktos pastabos, į jas sureaguota Tarpinstitucinio pasitarimo metu (2025 m. balandžio 1 d.). Pastabos, į kurias neatsižvelgta, pateiktos derinimo pažymoje.

Tarpinstituciniame pasitarime (2025 m. balandžio 1 d.) sutarta, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija surengs susitikimą su Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos politikos grupės, Teisės grupės ir Strateginio valdymo grupės, Vyriausybės strateginės analizės centro atstovais ir socialiniais partneriais aptarti Nutarimo projekte siūlomas Įstatymo projektu teikiamas ginčytinas nuostatas ir suderinti pasiūlymus dėl Įstatymo projekto.

Š. m. balandžio 3 d. suorganizuotas suinteresuotų šalių pasitarimas, po kurio Nutarimo projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Strateginio valdymo grupės pastabas, taip pat, įvertinus Ekonomikos politikos grupės pastabą dėl būtiniausių prekių ir paslaugų kainų tendencijų stebėsenos sistemos įgyvendinimo mechanizmo paaiškinimo Nutarimo projekto lydimojoje medžiagoje, papildytas šis teikimas Vyriausybei. Suinteresuotų institucijų pasitarime aptarti Nutarimo projekto patikslinimai papildomai derinti darbo tvarka su Vyriausybės kanceliarija, Teisingumo ministerija, VDA ir socialiniais partneriais.

Tarpinstituciniame pasitarime (2025 m. balandžio 8 d.) sutarta, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija pakartotinai patikslins Nutarimo projektą, kuriame nebus teikiamas alternatyvus siūlymas nustatyti VDA ne rečiau kaip kas 5 metus rengti prekybinių maržų pagal produktus statistinį tyrimą pagal Reglamento (ES) Nr. 549/2013 reikalavimus, taip pat nebus alternatyviame siūlyme nustatytas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos ar įstaigos atliekamos būtiniausių prekių ir paslaugų kainų pokyčių analizės pagal VDA rengiamą ir Oficialiosios statistikos portale skelbiamą statistinę informaciją periodiškumas. Šie Nutarimo projekto patikslinimai pakartotinai suderinti darbo tvarka su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe ir Ekonomikos politikos grupe.

Kaip nutarta ir pasiūlyta Tarpinstituciniame pasitarime (2025 m. balandžio 8 d.), patikslintą ir suderintą Nutarimo projektą pakartotinai teikiame su prašymu teikti svarstyti jį š. m. balandžio 9 d. Vyriausybės posėdyje.

Nutarimo projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Geresnio reglamentavimo ir verslo priežiūros politikos grupės (Grupės vadovė – Justė Bulytė, tel. +370 687 38 390, el. p. Juste.Bulyte@eimin.lt) patarėja Daiva Griciūtė (tel. +370 661 65492, el. p. Daiva.Griciute@eimin.lt) ir Vidaus prekybos politikos skyriaus (Skyriaus vedėja – Inga Burlėgienė, tel. +37064558539, el. p. Inga.Burlegiene@eimin.lt) vyriausioji specialistė Nora Mikalauskaitė (tel. +37060636792, el. p. Nora.Mikalauskaite@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 2 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-4206“ projektas, 8 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų pastabos, 39 lapai.
3. Derinimo pažyma, 2 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Lukas Savickas